

Силабус курсу
КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ МОВИ

Ступінь вищої освіти: доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітньо-наукова програма «Середня освіта»

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Кількість кредитів – 3

Дні занять: понеділок, 14.20-15.40, ауд. 62

Консультації: четвер, 14.05, ауд. 63

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Керівник курсу:	доктор філологічних наук, професор Струганець Любов Василівна
Контактні телефони викладача:	
E-mail викладача:	lyubovstruhanets@yahoo.com
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/fililog/struganets-lyubov-vasil-vna.php
Сторінка курсу на веб сайті ТНПУ:	http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/sylabusy-kursiv.php

Опис дисципліни

Мовна якість наукової продукції суттєво впливає на її теоретичну і практичну цінність. Стилистично довершений науковий текст забезпечує засвоєння інформації, підтримує увагу читача або слухача, змінює погляди та переконання. Виробленню комунікативно досконалої наукової мови сприятиме курс «Культура української наукової мови». Мета дисципліни – удосконалити мовнокомунікативну компетентність здобувача наукового ступеня доктора філософії:

- покращити вміння використовувати виражальні засоби української наукової мови для успішної презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та писемній формі;

- виробити здатність здійснювати комплексні дослідження на основі високого рівня володіння державною мовою, застосовуючи сучасні інформаційні та комунікаційні технології;

- розвинути комунікативну здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів, до викладацької діяльності в закладах вищої освіти.

Предмет навчальної дисципліни – нормативний, комунікативний, етичний параметри наукової мови.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	прак- тичн і	самос- тійна робот а			
2	4	12	Тема 1. Академічне письмо. Академічна добročесність.	<p>Трактувати поняття «наукова мова» як комунікативний феномен. Оперувати поняттями «науковий стиль», «науковий текст», «академічна комунікація», «академічне письмо», «текст науковий (академічний) первинний» «текст науковий (академічний) вторинний».</p> <p>Виокремлювати аспекти культури наукової мови: нормативний, комунікативний, етичний. Осмислювати академічну добročесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Знати види порушень академічної добročесності, нормативні документи щодо академічної добročесності.</p> <p>Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію державною мовою.</p> <p>Правильно застосовувати норми регулювання правових відносин щодо академічної добročесності наукових досліджень; вирішувати проблеми етики партнерської взаємодії та співпраці, норм спілкування.</p>	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	12	Тема 2. Нормативність української наукової мови. Галузева	Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі державною мовою для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

			термінологія.	<p>завдань у галузі досліджень та міждисциплінарних досліджень. Володіти мовними засобами наукового тексту, дотримуватись структурно-мовних типів норм. Осмислювати поняття «критерії літературної норми», «нормування», «кодіфікація». Знати і використовувати академічні лексикографічні праці.</p> <p>Володіти загальномовною, загальнонауковою й власне спеціальною термінною лексикою в науковому тексті. Осмислювати національномовну специфіку українського наукового терміна, процеси відродження репресованих термінів, роль та місце іншомовних термінів у терміносистемах, специфіку синонімії і варіантності в сучасній українській науковій термінології. Критично ставитись до термінологічного псевдоноваторства. Активно використовувати термінологічні словники.</p>	
2	4	12	Тема 3. Комунікативні ознаки наукового тексту.	<p>Осмислювати взаємодію і взаємозалежність комунікативних ознак мови у науковому тексті. Удосконалити здатність використання таких комунікативних ознак, як: точність мови, логічність мови, чистота мови, образність мови, багатство мови, різноманітність мови, доречність мови, доступність мови, достатність мови, стислість мови, змістовність мови, ясність мови, емоційність мови, естетичність мови, дієвість мови.</p>	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	12	Тема 4. Жанри наукових текстів.	<p>Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформляти різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог. Оволодіти технологією аналізу наукового тексту. Знати правила опрацювання наукових джерел, композицію писемного наукового тексту. Уміти підготувати план, конспект, тези, анотацію, реферат, рецензію, відгук.</p>	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

				<p>Формувати вміння підготувати наукову статтю, дисертацію, монографію, підручник, посібник; редагувати наукові тексти; впорядковувати науково-довідковий апарат (передмова, післямова, примітки і виноски, коментарі, бібліографічні елементи, покажчики, додатки, таблиці, умовні скорочення).</p> <p>Удосконалити вміння оформляти бібліографію, користуватись електронними каталогами, науково-метричними базами даних і сервісами для полегшення укладання бібліографії.</p> <p>Брати участь у наукових круглих столах, конференціях, симпозіумах на вітчизняному та міжнародному рівнях, презентувати усно та письмово результати наукових розвідок державною мовою.</p>	
2	4	12	Тема 5. Культура усної наукової мови.	<p>Розвивати вміння презентувати наукові здобутки українською мовою у формі наукової доповіді, виступу. Якісно готувати електронну презентацію наукового виступу.</p> <p>Дотримуватись академічного етикету. Володіти вмінням брати участь у науковому діалозі, дискусії.</p> <p>Опанувати виражальні можливості наукового стилю. Осмислювати поняття «авторська індивідуальність», «експресивність, простота й дохідливість наукового тексту».</p>	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
10	20	60	Всього		

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОНП	Програмні компетентності
ЗК 2	Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі; здійснювати міжкультурну комунікацію з питань, що стосуються сфери наукових чи експертних знань, працювати в міжнародному контексті, в інтернаціональних дослідницьких групах.
ЗК 9	Здатність дотримуватись норм наукової етики, морально-етичних цінностей, а

	також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності.
ФК 4	Здатність оперувати класичними та новітніми методами викладання іноземних мов, реалізовувати діяльнісний і компетентнісний підходи на основі лінгводидактичних засад; виконувати роль агента змін, тьютора, едвайсера, коуча, фасилітатора, ментора у навчанні іноземних мов в освітньому процесі Нової української школи.
ФК 10	Здатність до публічного представлення та захисту результатів дисертаційного дослідження з дотриманням принципів академічної доброчесності.
ФК 11	Здатність виявляти гнучкість, креативність, ініціативність задля вирішення фахових проблем через упровадження інновацій.
ФК 12	Здатність вибудовувати конструктивну взаємодію з учнями/здобувачами, створювати сприятливий психологічний клімат в освітньому середовищі, формувати навички ХХІ століття.
ФК 16	Здатність розробляти підручники, посібники, методичні рекомендації із впровадження результатів досліджень в освітній процес середньої школи.
Програмні результати навчання	
ПРН 2	Осмислити найновіші дослідження в галузі середньої освіти, розуміти теоретичні й практичні проблеми з методики викладання іноземних мов, впроваджувати передові практики у професійну діяльність.
ПРН 3	Уміти планувати, організовувати, проводити науково-теоретичне, навчально-методичне дослідження, доступно, аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах рідною та іноземними мовами, брати участь у наукових дискусіях.
ПРН 8	Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми регулювання правових відносин щодо інтелектуальної власності, академічної доброчесності; вирішувати проблеми етики партнерської взаємодії, співпраці.
ПРН 9	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності.
ПРН 11	Брати участь у наукових круглих столах, конференціях, симпозіумах національного та міжнародного рівнів, презентувати результати наукових розвідок рідною та іноземними мовами.

Літературні джерела

1. Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Бук С. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / наук. ред. Ф. С. Бацевич. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 192 с.
3. Гриджук О. Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016. 403 с.
4. Дашенко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 431 с.
5. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова: практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 135 с.
6. Кочан І. М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 294 с.
7. Культура мови: від теорії до практики: монографія / Л. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін.; за ред. Л. Струганець. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 220 с.
8. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі. Київ: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.

9. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навчальний посібник / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
10. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
11. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
12. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
13. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.
14. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students. London, New-York: Routledge, 2011. 314 p.
15. Publication Integrity and Ethics. URL: <http://www.integrity-ethics.com/>.

Інтернет-джерела

1. <http://www.mova.info>
2. <http://www.novamova.com.ua>
3. <http://www.ulif.org.ua>
4. <https://r2u.org.ua/>
5. <https://slovnyk.ua/>
6. <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	10
Тема 2	15
Тема 3	15
Тема 4	15
Тема 5	15
ІНДЗ (редагування наукового тексту)	20
Модульний контроль (теми 1-5) – завдання, тести	10

Шкала оцінювання студентів:

ECTS

Бали

Зміст

A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

До силябусу додано такі матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, сформульована тематика ІНДЗ, завдання для модульного контролю);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.